
LENTIGO MALIGNA EN LENTIGO MALIGNA MELANOOM

WAT IS EEN LENTIGO MALIGNA?

Een **lentigo maligna** is een oppervlakkige vorm van huidkanker, uitgaande van pigmentcellen. In de huid zitten overal pigmentcellen (melanocyten), deze cellen geven de kleur aan de huid maar beschermen ook tegen zonlicht. Deze pigmentcellen kunnen DNA-schade oplopen, meestal door langdurige blootstelling aan zonlicht, vooral UVB-straling, en dan ongeremd gaan groeien. Bij een lentigo maligna zitten de tumorcellen alleen in het oppervlakkige gedeelte van de huid, de opperhuid (epidermis). Soms dringen de tumorcellen ook door in het diepere gedeelte, de lederhuid (dermis). Dat gaat niet makkelijk, want tussen de opperhuid en de lederhuid zit een stevig bindweefsellaagje dat de basaalmembraan wordt genoemd. Als de tumorcellen dieper dan deze basaalmembraan worden aangetroffen dan wordt het een **lentigo maligna melanoom** genoemd: een **melanoom** dat is ontstaan uit een lentigo maligna. De kans dat een melanoom ontstaat in een lentigo maligna is circa 2-3%.

WIE LOOPT KANS OP HET KRIJGEN VAN EEN LENTIGO MALIGNA?

Lentigo maligna komt vooral voor op oudere leeftijd, boven de 60 jaar. En met name bij personen die veel in de zon zijn geweest gedurende hun leven. Het zit vooral op plekken die veel in de zon zijn geweest, zoals in het gezicht. Personen met een lichte huid lopen meer risico op het krijgen van een lentigo maligna of lentigo maligna melanoom. Het komt weinig voor bij personen met een donkere huid, want die zijn beter beschermd tegen zonverbranding. Jaarlijks krijgen ongeveer 4 op de 100.000 mensen een lentigo maligna.

HOE ZIET EEN LENTIGO MALIGNA ER UIT?

Meestal ontstaat er een bruine, zwarte of grijze vlek in het gezicht, met een grillige vorm. Soms zitten er meerdere kleuren in een vlek, lichtbruin en donkerbruin of zwart. Een lentigo maligna kan ook op andere plekken van het lichaam ontstaan, vooral in gebieden die aan de zon zijn blootgesteld. De plekken worden langzaam groter in de loop der jaren maar geven weinig klachten. Geen pijn of jeuk.

Als er een melanoom in de plek ontstaat dan is er meestal een dikker gedeelte in te zien, uitpuilend of de diepte in groeiend, en dat kan wel pijnklachten veroorzaken.

IS EEN LENTIGO MALIGNA GEVAARLIJK?

Een lentigo maligna op zich is niet gevaarlijk, maar er kan een melanoom in ontstaan en dat is wel een gevaarlijke vorm van huidkanker. Een melanoom kan de diepte in groeien en uitzaaien naar lymfklieren en andere organen, en je kunt er aan overlijden. Daarom wordt meestal geadviseerd om een lentigo maligna uit voorzorg te verwijderen, als dat mogelijk is. De kans dat een melanoom ontstaat in een lentigo maligna is circa 2-3%. Voor iemand boven de 65 is de kans ongeveer 2.2%, voor iemand die al op jongere leeftijd (vanaf 45 jaar) een lentigo maligna heeft is de kans wat hoger, ongeveer 4.7%.

melanoom, ontstaan in een
lentigo maligna

HOE WORDT DE DIAGNOSE LENTIGO MALIGNA GESTELD?

Op grond van waar de plek zit en hoe het er uitziet, de vorm en de kleur, kan uw arts vermoeden dat het gaat om een lentigo maligna. Met behulp van een dermatoscoop (een speciaal vergrootglas met goede verlichting) is dit nog duidelijker te zien en kan het onderscheid worden gemaakt tussen een lentigo maligna en andere huidafwijkingen die sterk kunnen lijken op een lentigo maligna, zoals een [ouderdomsvlek](#) (lentigo solaris), een [moedervlek](#) (naevus naevocellularis), een [melanoom](#) (melanoma malignum) of een beginnende [ouderdomswrat](#) (verruca seborroica). Een ouderdomsvlek (lentigo solaris, lentigo senilis) is een goedaardige pigmentvlek bij ouderen, die niet over gaat in een melanoom. Ouderdomsvlekken zijn meestal egaal lichtbruin gekleurd en niet zo grillig van vorm.

ouderdomsvlek

moedervlek

melanoom

Als er gedacht wordt aan een lentigo maligna, of aan een melanoom, dan is het nodig om materiaal af te nemen voor onderzoek in het pathologie laboratorium. Als het kan dan wordt de plek er in zijn geheel uitgehaald met een klein randje gezonde huid er omheen. Het voordeel daarvan is dat de patholoog de afwijking in zijn geheel kan beoordelen. Soms is een lentigo maligna heel groot en dan is het niet mogelijk om de plek er in zijn geheel uit te halen voor onderzoek. In dat geval wordt er een [huidbiopsie](#) (monster) afgenomen uit een gedeelte dat er het meest onrustig uit ziet.

HOE WORDT EEN LENTIGO MALIGNA BEHANDELD?

De meest effectieve behandeling is het **wegsnijden** van de gehele plek, met een klein randje (5 mm) gezonde huid er omheen als veiligheidsmarge. Hiervoor wordt het gehele gebied plaatselijk verdoofd met verdovingsprikken rond en onder de plek en daarna er uit gesneden. Vervolgens wordt de wond gehecht. Als de wond heel groot is dan moet er soms huid van een ander gebied worden gebruikt om het gat dicht te maken.

De weggesneden huid wordt opgestuurd naar de patholoog, die onder de microscoop kijkt of het er helemaal uit is. Als er ergens in de rand nog wat zit kan dit gebied alsnog worden verwijderd. Een lentigo maligna kan terugkomen na een operatie, bij een klein deel van de patiënten.

De patholoog kijkt de hele plek na om er zeker van te zijn dat er geen lentigo maligna melanoom is ontstaan. Bij een melanoom is de behandeling anders, die worden met een ruimere marge van 1 cm uitgesneden, en vaak is ook nog aanvullend onderzoek nodig van lymfklieren in de omgeving. En soms aanvullende behandelingen. Zie daarvoor de [folder over melanoom](#).

Soms is een lentigo maligna heel groot of zit het op lastige plekken in het gezicht waardoor het niet goed mogelijk operatief te verwijderen is. In dat geval zijn er alternatieve behandelingen mogelijk zoals **bestraling** (radiotherapie), **behandeling met een crème** (Aldara crème, imiquimod), of **bevriezen** met vloeibare stikstof (cryotherapie). De laatste 2 methoden zijn minder effectief dan opereren of bestralen.

Bestraling (Radiotherapie)

Bestraling is een goede behandeling, als de plek niet weggesneden kan worden omdat het heel groot is of op moeilijk te opereren gebieden zit zoals dicht bij de ogen of op de neus. Bestraling wordt niet in één keer gedaan, dat zou te veel schade aanrichten. Het wordt verdeeld over meerdere kleinere porties, daarom moet u meerdere keren het ziekenhuis bezoeken.

Aldara (imiquimod) crème

Imiquimod crème stimuleert het eigen immuunsysteem. Vervolgens ruimen de cellen van het immuunsysteem de kwaadaardige cellen op. Dit werkt bij verschillende oppervlakkige vormen van huidkanker, en ook bij lentigo maligna. Het moet wel langdurig worden aangebracht op de plek, elke dag gedurende 3 maanden. Studies tonen bij circa 77% effectiviteit, bij 6-7 x per week aanbrengen, in totaal minstens 60 keer. Op de plek waar het wordt aangebracht ontstaat roodheid, zwelling en schilfering van de huid, soms gaat de huid ook kapot. Deze ontstekingsverschijnselen horen bij de behandeling maar het kan hierdoor soms wel moeilijk zijn om het 3 maanden vol te houden.

Bevriezen met stikstof (cryotherapie)

Bij cryotherapie wordt het gebied twee keer goed bevroren. Zo nodig wordt de huid eerst plaatselijk verdoofd. Na bevriezing kan er een blaas ontstaan, en roodheid en zwelling, en soms een vrieswond of zweer. De effectiviteit van bevriezen is minder dan van de andere methoden en hangt vooral af van hoe diep er wordt bevroren.

Er kan ook worden besloten om een lentigo maligna niet te behandelen. Bijvoorbeeld op hoge leeftijd. Of als er andere bewaren zijn tegen behandeling. Het is altijd goed om te bespreken of behandeling wel echt nodig is, ook omdat de kans dat een melanoom ontstaat minder dan 5% is. Afwachten en de plek in de gaten houden is ook een optie.

IS NACONTROLE NODIG?

Regelmatige nacontrole is officieel niet nodig als een lentigo maligna in zijn geheel verwijderd is. Bij dunne melanomen is ook geen nacontrole nodig, en een lentigo maligna is veel minder gevaarlijk dan een dun melanoom. Houdt de plek en de omgeving zelf goed in de gaten en maak zonodig een afspraak als er veranderingen of nieuwe donkere plekken zichtbaar zijn.

HOE IS DE PROGNOSE?

De prognose is goed, de kans dat er een melanoom ontstaat in een lentigo maligna is klein, en de kans dat er uitzaaiingen ontstaan is nog veel kleiner. Wel gebeurt het regelmatig dat de plek weer terugkomt, vaak aan de rand van het verwijderde gebied.

WAT KUNT U ZELF NOG DOEN?

Controleer uw huid regelmatig en ga naar een arts als u een plek niet vertrouwt. Door er snel bij te zijn is de behandeling eenvoudiger, omdat de plek nog klein is.

